

29. Hoeveel is een klein beetje.

Bij het trainen van honden is het zelden het één of het ander. Het is praktisch altijd het één en het ander.

‘Verstaat ge het’ zei de instructeur. ‘Ja, perfect’ zei de geleider ‘maar ik begrijp het niet goed’.

Toen ik +/- 35 jaar geleden nog zelf actief aan hondensport deed had ik de gewoonte ontwikkeld om naar de uitslagen van de wedstrijden te kijken, en wanneer er uit een bepaalde club meerdere deelnemers waren die het in een bepaalde discipline of oefening beter deden dan het gemiddelde, ging ik daar eens kijken en uiteraard was er in de desbetreffende club dikwijls voor die bepaalde oefening een beter systeem van aanleren.

In die periode werd in de clubs waar ik meestal oefende nog traditioneel getraind. Dat wil zeggen met de correctie methode, die niet heel succesvol was. Onder andere omdat ze te zichtbaar was, zeg maar aangekondigd voor de hond, waardoor hij zich drukte voor de ruk waarvan hij wist dat hij kwam. Maar hij wist uiteraard niet waarvoor hij kwam. Daarenboven was er meestal ook geen fundatie gelegd voor leiderschap. Maar goed.

Ik wist dat er in de Limburgse kempen een club was waar een beetje op een andere manier getraind werd. Dus ik daar naartoe! Eerste maal kijken, dan lid worden en de volgende keer mee trainen. Zoals toen gebruikelijk was zei de instructeur wat je moest doen en plots hoor ik hem tegen mij zeggen dat ik zeer snel achter elkaar ‘tsjak – tsjak’ moest doen terwijl de instructeurs waar ik gewoon was van te trainen op het moment dat je volgens hen moest corrigeren ‘snok’ riepen.

Nu: dat zeer snel, niet al te hard, achter mekaar corrigeren was al een beetje beter dan het getefoneerde rukken, zoals wij dat toen noemden. Het was eigenlijk het begin van het irriterend corrigeren. Het verschil zat er in dat men dit zo kon doen zodat de hond niet bang werd maar dat hij het wel wou vermijden omdat hij het irriterend vond. Hij kon dus al leren!

Maar het gaat niet zozeer over het systeem. Waar het wel over gaat was de omschrijving van wat er moest gebeuren. De vrijdag die op de eerste training volgde was ik weer van de partij, alleen er was een andere instructeur en die wilde dat ik net hetzelfde deed alleen riep hij zéér hard en snel ‘zam – zam’?

Wat dus in de twee clubs waar ik in het Antwerpse trainde ‘snok’ noemde had 40 km verder als het snel werd uitgevoerd de naam ‘tsjak –tsjak’ en als iemand anders les gaf was het ‘zam –zam’! Hoe zou een leek ooit kunnen verstaan wat hier bedoelt werd. En dat gaat enorm ver, dit is maar een voorbeeld. Een onschuldig voorbeeld maar wanneer je les geeft hoor je zéér dikwijls ‘Hoe bedoel je’ of ‘Begrijp ik dat goed’ en ‘Wanneer juist is later’?

Het voorval dat ik juist verteld heb is dus +/- 35 jaar geleden gebeurd. Omgaan met honden was toen voor mij een doorgedreven hobby. Al snel werd het een passie en enkele jaren later zelfs mijn beroep. Vandaar ook dat ik zéér veel gelezen heb, seminars gevolgd, workshop, clinics en lezingen in binnen - en buitenland en altijd valt het mij op dat er zeer veel onduidelijkheid is.

Soms zeer begrijpelijk maar ook wel spijtig omdat er echt wel mensen zijn die vooruit willen en er is één ding dat we met z'n allen gemeen hebben dat is dat we hondenliefhebbers zijn. Sommige van ons zijn lasser, dokter, metser of juwelier enz. maar slechts weinigen van ons zijn Germanist en zelfs dan zouden ze van sommige woorden weten wat ze betekenen maar daarom nog geen honden kunnen trainen.

We leven in een tijdperk waar we gewoon zijn bij alles wat we kopen een gebruiksaanwijzing te krijgen. Pc, Tv, Gps, Gsm, gewoon bij alles maar uiteraard niet bij een hond! Dat kan ook niet, het is immers een uniek individu. Gek genoeg moet bvb op het voer dat je geeft (verplicht door de wet) wel een schema staan en dat kan niet. Iemand die logisch denkt weet dat en toch gebeurt het dat mensen bij mij komen met een hond die veel te mager is of veel te dik en die toch onschuldig pleiten en zeggen 'Ik geef nochtans wat op de tabel staat'.

Waarschijnlijk is er bij dat soort mensen een chronisch gebrek aan gevoel maar toch hebben ze wel een uitgesproken mening over systemen, terwijl ze hun hond die soms morbide obees is met hondenbrokjes doodmartelen.

Ik geef u een voorbeeld over een misverstand dat onder invloed van emoties tot stand kwam. Enkele jaren geleden werd ik gevraagd om in een jury te zetelen samen met enkele hondenkenners (gelukkig) maar in hoofdzaak bekende Vlamingen die veel minder van honden en zeker van hun gedrag kenden. Om het verhaal kort te houden: we geraakten het eens over wie de beste was. De hondenkenners waren het duidelijk eens, het was ook overduidelijk.

Toen we na de prijsuitreiking nog iets gingen drinken was de dame die gewonnen had ook daar, samen met haar hondje dat nu vrij was, dus geen kunstjes moest doen maar zich werkelijk voorbeeldig gedroeg. Ik wou de dame hierover een complimentje geven en wenste haar proficiat en zei dat ze een goede leider was. De dame voelde zich bijna beledigd en zei 'Excuseer mijnheer Denis, ik ben geen leider ik heb alles met de clicker geleerd'. Ik was echt verbaasd. Deze dame dacht zowaar dat een leider (wat ze ontegensprekelijk was) een hond niet met een clicker of belonen kan trainen. Ze had mijn compliment als een belediging ontvangen alsof ik gezegd had 'Dat heb je er goed ingeklopt'. Wat een misverstand.

Zij had waarschijnlijk onder druk van de club waar ze trainde het idee opgedaan dat een leider automatisch een soort boeman was. Niets is minder waar natuurlijk. Dit is een veel voorkomend misverstand ontstaan door negatieve gevoelens die mensen nu eenmaal hebben tegenover datgene wat zij denken dat leiders zijn.

Nog erger wordt het wanneer mensen misbruik maken van hun bekend zijn om systemen (die op zich goed zijn) maar waar ze geen belang bij hebben in een slecht daglicht te stellen. Bvb door te stellen dat je als mens nooit de roedelleider kunt zijn van uw hond. Dat is volgens de grammatica uiteraard juist maar je moet wel de leider zijn van uw roedel. Spelen met woorden en leestekens lost echt geen hondenproblemen op. Het zijn echter niet alleen geridderde bedriegers die mensen op een dwaalspoor zetten.

Regelmatig lees ik boeken waar zeer hoogdravende woorden in gebruikt worden en niet zelden is dat om een gebrek aan echte praktijkkennis te camoufleren. Hoedt u in dit opzicht speciaal op voor wetenschappers. Ze bestaan: wetenschappers die goed zijn met honden en dan is hun achtergrond een voordeel maar vanzelfsprekend is dat niet. Zo is dat ook met aanleg! Sommige mensen hebben een gave. Denk maar aan kunstschilders of sneltekenaars. Iemand die dat talent niet heeft kan het ook niet ontwikkelen. Zelfs niet wanneer hij tien jaar les volgt bij de beste leraars van de wereld. Natuurlijk zal het na tien jaar les beter gaan maar nog steeds niet zo goed als bij iemand met talent die het de eerste keer doet.

In dat opzicht zag ik een zeer mooi voor zich sprekend voorbeeld rond de eeuwwisseling in Engeland. Ik volgde al een aantal jaren het doen en laten van Monty Roberts, de paardenfluisteraar. Niet dat ik paarden wou gaan trainen (ik had mij daar vijf jaar intensief mee bezig gehouden maar ik had gewoon niet het talent om het daar ver in te schoppen) maar juist omdat Monty een zeker voor die tijd afwijkend systeem had dat veel succes kende en omdat hij daar zeer openlijk over was. Iedereen mocht en kon zien wat hij deed.

Maar: op een dag ontdekte ik dat dit niet helemaal waar was. Je mocht het wel zien maar als leek deed (zag) je dat niet. Ik had al enkele demonstraties gezien toen een vriendin van mij uit Engeland belde dat ze in de organisatie was van de volgende demonstratie die Monty in Engeland zou geven.

Ik had deze dame in Engeland leren kennen op een seminar dat ik daar enkele maanden voordien gaf. Zij was gespecialiseerd in wat zij 'Gundogs' noemen. Die trainde ze beroepshalve. Ze woonde op een mooie hoeve en haar hobby was paardrijden. Ze had ook meerdere paarden.

Toen ik hoorde dat de probleempaarden waar Monty er zes zou uitkiezen voor de demonstratie de dag voor de demonstratie bij haar zouden gebracht worden was ik nog meer geïnteresseerd en inderdaad, de dag voor de demonstratie werden er bij haar elf paarden gebracht waar stuk voor stuk iets mee mis was.

De eerst verrassing voor mij was dat Monty uit die elf niet de gemakkelijkste zes nam, maar naar mijn mening de moeilijkste en daar was mijn verbazing niet ten einde. Eén van de zes paarden had een probleem met op een paardenwagen te gaan en op de dag van de demonstratie lukte het ook niet toen vier personen zelfs uren bezig waren zonder succes!

Na heel veel werk kregen ze het paard op de trailer. Zij dachten (en ik ook) dat het wel lukte na heel veel werk omdat bij de trailer langs de andere kant dan diegene waar het paard opging een deur openstond. Maar goed.

's Avonds was de demonstratie en tot mijn allergrootste verbazing ging datzelfde paard, zonder hoofdstuk, zonder leiband na +/- 10 minuten training gedwee en helemaal vrij achter Monty de vrachtwagen op. Ik kreeg er kippenvel van, het was één van de mooiste dingen die ik een dierentrainer ooit had zien doen! Applaus! Emotie! Ongelooflijke bewondering alom. Maar de dag erna kwam de ontzuivering.

Sommige deelnemers waren direct na de demonstratie naar huis gegaan maar de vrienden van Mandy (met het paard dat niet op de truck wou) bleven logeren. De ontzuivering kwam toen ze hun paard, dat door Monty hersteld was, op de wagen wilden zetten er was niets veranderd!!! Monty kan het en deed het maar bij de eigenaars deed het paard het niet.

Besluit:

Het is zeker zo dat Monty het kan en kent en dat waarschijnlijk veel van wat hij zegt ook door mensen die er iets minder gevoel voor hebben dan hij toepasbaar is, maar hij kan zichzelf niet klonen en ook daar zit als we het over systemen praten nog altijd een addertje onder het gras.

Om goed met honden om te gaan moet je uiteraard wel enkele basisregels volgen, maar je hebt gelukkig geen uitzonderlijke gaven nodig. Hoewel er mensen bestaan die echt speciale dingen kunnen. Zo ontmoette ik in Canada een indiaanse vrouw die voor meer dan 50 trekhonden zorgde. In de zomer wanneer er geen werk voor die honden was moest ze die ook nog trainen. In de winter waren meestal veel van die honden op tocht.

Op een dag in mei stond ik met haar te praten, op meer dan 50 meter afstand van de honden die allemaal daar waren. Allemaal op enkele meters van mekaar, aan een ketting van +/- 2 meter aan een paal vastgemaakt. Elke hond had een slaaphok. De meeste honden zagen er vrij modern uit en leken een soort kruising van Malamut en Husky. Enkele van de honden waren nog afstammelingen van honden die in Alaska door een indianenstam gebruikt werden en hadden een soort vetreserve hobbels in hun hals.

Omdat ik de dag ervoor was teruggekeerd van een zevendaagse tocht met drie teams (één van elf honden en twee van negen honden) vroeg ze mij wie ik de beste vond. Ik zei dat volgens mij Baloe de beste was, waarop zij vroeg of ik Wokan bedoelde. Dat wist ik niet, er was verwarring omdat de meeste honden twee namen hadden: de roepnaam die de Musher gebruikte en de spirituele naam die zij gebruikte.

Ze zei me even te wachten, keek even naar de honden, concentreerde zich heel even (niks spectaculairs) en zei niets. Ongeveer in het midden van een groep van meer dan 50 honden stond één hond op, rekte zich, schudde zich en keek dan recht naar haar. Het was

Baloe! Ik was met verstomming geslagen. Zij vroeg me, alsof er niets speciaals gebeurd was of ik hem bedoelde. Helemaal overdonderd kon ik alleen maar ja knikken.

Gek genoeg vond zij mij straf, omdat ik na zeven dagen uit negentwintig honden de beste had erkent. Ze vroeg me ook of ik wist wie de beste teef was en ik antwoordde dat ik dacht dat het Shanouck was. Weer zei ze dat dit juist was, keek op dezelfde manier als voorheen naar de honden en nog geen twee seconden later stond Shanouck op en keek naar haar. Er was minstens zeventig meter tussen haar en Shanouck en alle andere honden bleven gewoon liggen en Sue besepte niet eens dat ze voor mij een wonder had verricht.

Ik had het daarvoor nooit gezien en heb het daarna nooit meer gezien! Sue kon niet lezen of schrijven maar ze kon met honden communiceren zonder te praten en wellicht dacht ze dat iedereen dat kon. Ik weet het niet, maar ik weet wel dat zulke uitzonderlijke gaven niet nodig zijn om gelukkig met een hond om te gaan.

Dit gebeurde op het einde van de jaren negentig! Ik wist, uit een experiment waar ik aan deelnam in de jaren zeventig dat in sommige gevallen een gedacht zo sterk kan zijn dat het in sommige gevallen bij anderen kan worden opgedrongen. Maar dan ging het altijd over twee personen die vlak bij mekaar waren waarvan één persoon die het idee uitstraalde passief dominant was tegenover de ontvanger van het gedacht en door deze persoon bijna geadoreerd werd.

Beide personen moesten om te slagen heel sterk in het experiment geloven en zéér geconcentreerd zijn. Het was bijna hypnose. Het was zeer interessant en leuk maar het was ook onbruikbaar, zeker om honden te trainen.

En dan het zesde zintuig. Er zijn evenveel meningen over dan dat er honden zijn en dat honden erover beschikken geloof ik ook wel maar zelf heb ik nog nooit iets gevonden waar ik dat zou kunnen gebruiken om beter met mijn honden om te gaan en gelukkig is dat ook niet nodig.

Zo wil ik nog het verhaal vertellen van iemand die de energie die iedereen in zijn lichaam heeft kon bundelen zodat hij met zijn hand warmte kon uitstralen. Hij noemde dat 'De Prana'. Een kennis van mij was hier zéér geïnteresseerd in, hij deed aan Yoga. Ik trok met hem op omdat ik mijn boosheid of kwaad worden wel onder controle had in zoverre dat ik niet agressief reageerde, dat was meer dan voldoende voor de mensen rondom mij maar niet voor mijn honden (die registreerden mijn gemoedstoestand) en ook niet voor mij.

Niet boos doen is nog iets heel anders dan niet boos worden en kenners beweerden dat ik dat voor elkaar kon krijgen door Yoga te volgen. Dus begaf ik mij in die wereld en het was daar dat ik een goeroe ontmoette die de energie in zijn lichaam kon bundelen tot zijn hand duidelijk waarneembaar warmte uitstraalde.

Dat bepaalde vormen van yoga iedereen (dus ook hondenmensen) kan helpen om een evenwichtiger mens te worden daar ben ik zeker van, maar buiten die ene goeroe die de

Prana kon overbrengen heb ik zelf nooit nog iemand ontmoet die het ook kon. Ik heb trouwens de hond van zijn zus heropgevoed en daar vond hij mij even straf dan ik hem.

Ik bedoel maar: we kennen de bewuste misleidingen (bijvoorbeeld bij voeding hebben we dat al aangehaald), we moeten ons hoeden voor lulleriken, dialect, fanatisme, fantasie, emotie, onkunde, commerciële belangen en bedrog en ons openstellen om moeilijke zaken toch trachten te begrijpen!

Laat ons een voorbeeld nemen dat we kennen: Cesar Milan. Zelfs de mensen die ertegen zijn moeten toegeven dat zijn eindresultaten indrukwekkend zijn en zeer veel van wat hij zegt is verstaanbaar, toepasbaar, logisch en geeft resultaat. Maar veel mensen komen in de problemen waar hij het heeft over de energie die je moet uitstralen en dat hij dat doet daar twijfel ik niet aan.

Ik heb nog wel eens mensen ontmoet die deze gave bezitten en in vroegere tijden werd je dan in grote delen van de Kempen een 'hondenpastoor' genoemd.

• Kan iedereen dat ontwikkelen?	Ik denk het niet!
• Helpt het om met honden om te gaan?	Zonder twijfel!
• Is het noodzaak?	Gelukkig niet!

Ik heb trachten uit te zoeken wat hier juist bedoelt wordt. Energy in het Engels of energie in het Nederlands betekend in theorie hetzelfde alleen heeft het voor Amerikanen toch nog lichtjes een andere betekenis. Daarbij komt dat Cesar Milan van geboorte Mexicaan is en dat hij pas op zijn 20é Engels geleerd heeft. Dat maakt op zich geen groot verschil natuurlijk maar het zit dan ook in zéér kleine details.

Daarbij komt dat het woord dat precies omschrijft wat bedoelt wordt ook in het Nederlands niet bestaat. Het gaat in ieder geval over een soort innerlijke energie. Een uitstraling komt als omschrijving ook dicht in de buurt. Een soort van krachtig gevoel, iets dat je echt wil, een vastberadenheid. 'Grinta' is waarschijnlijk een betere omschrijving dan hardnekkig. Het is een beetje zoals een rots in de branding, waardigheid, evenwichtig. Status is geen goede omschrijving omdat een status met hulp kan afgedwongen worden.

Datgene wat Cesar Milan omschrijft met het uitstralen van energie is dus veel meer dan het hebben van zelfvertrouwen. Het is zelfs niet in één woord te vertalen, maar eerder het omschrijven van een gevoel of gemoedstoestand. Honden begrijpen het wel maar die spreken niet met woorden, die lezen lichaamstaal en waarschijnlijk ook wat erachter zit. Het maakt hun niet uit of wij Engels, Frans of Nederlands spreken. De lichaamstaal die honden lezen is voor hun een soort Esperanto en daarbij komt dat honden zich op termijn niet laten bedriegen door te acteren dat je het allemaal in de hand hebt. Dat doen mensen wel!

Denk bvb maar aan Rock Hudson. Dat was een acteur en jarenlang een seks symbool voor vrouwen tot hij uit de kast kwam en bekendmaakte dat hij homo was. Dat interesseert honden geen reet natuurlijk, maar moest het wel zo zijn dan zouden ze het weten.

In verband met vertalingen wil ik nog even een verhaal vertellen dat mij 20 jaar geleden overkwam in Engeland. Ik logeerde bij een keurmeester waar ik een seminar voor deed en 's morgens was zijn vrouw aan het poetsen. Ze nam een stofzuiger en vroeg of ik wist wat dat was. Ik zei 'natuurlijk' en vertaalde de twee woorden waar het woord stofzuiger uit was samengesteld letterlijk. Dus stof werd 'dust' en zuiger werd 'socket'. Ik zei dus 'dustsocket'. De dame ging plat van het lachen en ze zei 'Nee Denis het is een Hoover' waarop haar man zei dat dit ook niet juist was omdat Hoover de merknaam was van de eerste exemplaren die op de markt kwamen. Het juiste woord is vacuüm cleaner.

Ik bedoel maar: het is niet altijd logisch en het fenomeen van de merknamen kennen wij ook. Denk maar aan een Bic of een Kodak. Maar gelukkig weet iedereen die het wil wat wij bedoelen; iets om mee te schrijven of iets om foto's mee te nemen en zo is het dikwijls.

Waar een wil is, is een weg!

Denis Steurs